بنکەی توێژینەوە | 46

زانستی لێکۆڵینەوەی بەڵگەنامەکان

19267

سالم عەبود ئالوسی

و. توانا رەشید کەریم

Preview sample - page 1 of 5 - Soran University Academic Digital Library

ناوی کتێب: زانستی لێکۆڵینەوەی بەڵگەنامەکان

- نووسینی: سالم عەبود نالوسی
- وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: توانا رەشید کەریم
- بابەت: دیپلۆماتیک
- نەخشەسازی ناوەوە: هەردی
- بەرگ: ناسۆ مامزادە
- ژمارەی سپاردن: (508)
- تیراژ: (1000) دانە
- چاپی یەکەم 2009
- نرخ: (1500) دینار
- چاپخانە: چاپخانەی خانی (دهۆك)

زنجیرەی کتێب (46)

دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی
www.mukiryani.com
asokareem@ maktoob.com
Tel: 2260311

Preview sample - page 2 of 5 - Soran University Academic Digital Library

پێرست

پێشەکی وەرگێڕ 5
پێشەکی نووسەر 9
یەکەم: پێشدەستی 13
دووەم: لێکۆڵینەوەی بەڵگەنامەکان 15
1. ڕەخنەی دەرەکی بەڵگەنامە 15
2. ڕەخنەی ناوەکی بەڵگەنامە 16
1. زانستە یاریدەدەرەکان (Auxiliary Sciences) 16
ا. زانستی کۆنە نووسین زانی (لێکۆڵینەوە لە نووسین و نووسراوە کۆنەکان) (Palaeography) 16
ب. زانستی لێکۆڵینەوەی مۆر و نیشانەکان (Badge) و دەمغە (Sigillography) 18
ج. شوێنەوارناسی Archaeology 19
د. دراوزانی Numismatics 19
هـ. زمانناسی 20
و. زانستەکانی تر 20
2. نموونە لەسەر شێوازەکانی ساختەکاری 20
ا. قەڵەمڕەوی دراو و ساختەکردنی پوڵەکان 20
ب. ساختەکردنی نەخشەکان 21
سێیەم: دیپلۆما Diploma 23
ا. گوزارشتە زمانەوانی و زانیارییەکانی 23
ب. لە ماناکانی دیپلۆما و وەرگێڕانەکانی 24
ج. دیپلۆما لە بواری سیاسەتدا 27
د. دیپلۆما و لێکۆڵینەوەی بەڵگەنامەکان 28
چوارەم: ڕێبازی گومان 30
مێژووی دیپلۆماتیک 33
پۆلێنکردنی بەڵگەنامەکان 41
نەرشیفی نێنگلیزی English Chancery 43

Preview sample - page 3 of 5 - Soran University Academic Digital Library

نەرشیفی پاپایەتی Papal Chancery، 44
• جاخی یەکەم (0000 – 1049ز)، 45
• جاخی دووەم (1049- 1216ز)، 48
• جاخی سێیەم (1198-1417ز)، 51
• جاخی چوارەم (1413- تا سەردەمی نێستا)، 52
• خەزێنەی میرۆفنجییەکان Merovengian Chancery، 64
• نەرشیفی کارۆلنجییەکان Carolingian Chancery، 65
• نەرشیفی پەڵگەنامەکانی نەڵمانی German Chancery، 68
• نەرشیفی پاشایەتی بەریتانی Royal English Chancery، 68
پێنجەم، ئایا عەرەب و موسڵمانەکان زانستی دیپلۆماتیکیان ناسیووە؟ 76
نووسینەوەی فۆرمانی پیرۆز، 77
نووسینەوەی فەرموودەکانی پێغەمبەر (د.خ)، 78
وەزارەت، 81
1- وەزارەتی دەسەڵات پێدان (ڕێپێدان)، 81
2- وەزارەتی جێبەجێکردن، 81
دیوانەکان، 82
• دیوانی نامەکان، 82
• دیوانی وازووکاری، 82
• دیوانی مۆرکاری (خاتم)، 83
ژێدەرەکان 87

Preview sample - page 4 of 5 - Soran University Academic Digital Library

پێشەکی وەرگێڕ

ئەمڕۆ لەگەڵ ئەوەی جیهان پێشکەوتنی گەورەی بەخۆوەبینیوە و هەنگاوی مەزنی لە مەعریفە و هەموو بوار و زانستە جیاوازەکاندا بڕیوە، تێیدا بە هۆیەوە شۆڕشێکی لە بواری ڕاگەیاندن و تەکنەلۆژیا هێناوەتە ئاراو و بەرپاکردووە، دنیای کردۆتە گوندێکی بچووک. کەچی مرۆڤ تا ئێستاش نەیتوانیوە و ناشتوانێت خۆی لە ڕابردوو و مێژووی خۆی قوتار بکات و بەردەوام بە دوای ناسنامەی خۆی و شوێنەوار و بەڵگە کۆنەکانەوە، چ نووسراو بێ وەک بەڵگەنامەکان و کتێب و دەستنووسە کۆنەکان...تاد، یان مادی وەک دراو و قەڵا...تاد، بۆ چەسپاندن و سەلماندنی شوناسی نەتەوەیی یان ناسینی خۆی...تاد. گەڕاوە لێرەوە ئەو شوێنەوارە بەچێشاوانە (مادی و بەڵگەنامەیی)ە، کاریگەری لەسەر ئێستا و ڕابردوو و مێژوو و ژیاری گەلەکان دادەنێت، ئەمەش لەبەر هێزە یاسایی و ژیارییەکانی و شوێنی لە بوژاندنەوەی ژیاری گەلانی جیهاندا.

بەپێی ئەو بایەخ و گرنگیەی بەڵگەنامە و زانستی لێکۆڵینەوەی بەڵگەنامەکان لە توێژینەوە ئەکادیمییەکانی ئەمڕۆدا هەیەتی، گرنگی دانی بە زانستی لێکۆڵینەوەی بەڵگەنامەکان خوڵقاندووە. ئەوەتا لە سەدەی بیستەمدا چەندین ناوەند و مەڵبەندی ئەکادیمی دامەزراوە و گەلێک گۆڤار و ڕۆژنامە لەم بوارەدا دەرکراون و پەخشکراون. دوای دەرکەوتنی ئینتەرنێت و تۆڕی ئەلکترۆنی جیهانیش لە نێو ئینتەرنێتدا چەندین مالپەڕ بەدی دەکرێت، کە بایەخ بە بەڵگەنامەکان و مێتۆدی ئەرشیف و بەڵگەنامەکان دەدەن. جا بەم شێوەیە دەبینین ئەم بایەخدانە سنووری هەرێمی و نەتەوەیی بڕیوە و چووەتە بواری گرنگی پێدانی جیهانییەوە، ئەوەتا یونسکۆ UNISCO وەک ڕێکخراوێکی جیهانی بۆ یەکەجار لە ساڵی 1984 لە یەک لە کۆبوونەوەکانی پسپۆڕانی بواری ئەرشیفی بەڵگەنامەکاندا، کە بە سەرپەرشتی ئەو سازدرابوو، بانگەشەی دروست

Preview sample - page 5 of 5 - Soran University Academic Digital Library